

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адвокатури

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Практикум з адвокатури»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 23 с.

Розробники:

Вільчик Тетяна Борисівна – докторка юридичних наук, професорка
Качанов Євген Олександрович – кандидат юридичних наук, асистент

Затверджено на засіданні кафедри адвокатури
(протокол № 13 від 17.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри адвокатури
(протокол № 12 від 27.06.2022 р.)

Завідувачка кафедри – Вільчик Тетяна Борисівна, докторка юридичних наук, професорка

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Практикум з адвокатури
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Шандула Олександр Олексійович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 -057-704-89-71
E-mail	o.o.shandula@nlu.edu.ua
Консультації	за розкладом, затвердженим кафедрою на відповідний семестр
Онлайн консультації	за розкладом, затвердженим кафедрою на відповідний семестр

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Практикум з адвокатури
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Качанов Євген Олександрович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 -057-704-89-71
E-mail	ye.o.kachanov@nlu.edu.ua
Консультації	за розкладом, затвердженим кафедрою на відповідний семестр
Онлайн консультації	за розкладом, затвердженим кафедрою на відповідний семестр

Анотація навчальної дисципліни

У навчальній дисципліні розкриваються наступні тематичні блоки: практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката; набуття статусу адвоката; порядок проходження стажування у адвоката; стратегічне планування адвокатської діяльності; документи, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності; консультативна діяльність адвоката; організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти;

дисциплінарне провадження щодо адвоката; практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката; моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката; основи ораторського мистецтва адвоката.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття студентами знань про практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката; набуття статусу адвоката; порядок проходження стажування у адвоката; стратегічне планування адвокатської діяльності; документи, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності; консультативна діяльність адвоката; організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти; дисциплінарне провадження щодо адвоката; практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката; моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката; основи ораторського мистецтва адвоката.

Завдання:

- засвоїти питання правового статусу й організації роботи помічника адвоката;
- набуття навичок з складання проектів документів, необхідних для подання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з метою складення кваліфікаційного іспиту адвоката;
- набуття навичок із проектування документів, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності;
- набуття навичок із проголошення публічної промови адвоката у різних ситуаціях адвокатської діяльності;
- опанувати навички взаємодії адвоката із клієнтом, у тому числі консультування клієнта з різноманітних правових проблем;
- набуття навичок із самозахисту інтересів адвоката у дисциплінарному і кримінальному провадженнях;
- вивчити правові та організаційні аспекти організації роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Кримінальний процес», «Цивільний процес» (вивчаються у бакалавраті).

Кореквізити: «Професійна відповідальність правника», «Актуальні проблеми адвокатури», «Адвокат у кримінальному провадженні», «Міжнародні стандарти адвокатури», «Методика і тактика адвокатської діяльності».

Постреквізити: - .

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РНПД 1. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з практичних аспектів адвокатської діяльності з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РНПД 2. Здійснювати презентацію свого дослідження з різноманітних практичних аспектів організації роботи адвоката, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РНПД 3. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час організації роботи адвоката у різних видах його професійної діяльності.

РНПД 4. Використовувати передові знання і підходи під час організації роботи адвоката, а також у процесі здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РНПД 5. Мати практичні навички розв'язання питань, пов'язаних з консультуванням адвокатом клієнта.

РНПД 6. Дискутувати зі складних правових проблем, які виникають в адвокатській діяльності, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РНПД 7. Складати і проголошувати публічну промову у практичних

ситуаціях, що виникають в адвокатській діяльності.

РНПД 8. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з обчисленням і документальним оформленням судових та інших витрат, які виникають під час здійснення адвокатської діяльності.

РНПД 9. Тлумачити і правильно застосовувати норми матеріального і процесуального права у процесі здійснення адвокатської діяльності, включаючи ті, які регламентують визначені законодавством види адвокатської діяльності.

РНПД 10. Обирати правову позицію для самозахисту адвоката у дисциплінарному або кримінальному провадженні, здійснювати ефективний самозахист під час проведення слідчих дій, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності.

РНПД 11. Застосовувати інноваційні та комунікаційні технології, спеціальні знання і технічні прийоми у практичній адвокатській діяльності з метою підвищення її ефективності.

РНПД 12. Уміти складати й належно мотивувати документи, які посвідчують повноваження адвоката під час здійснення адвокатської діяльності.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката.	Практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката.	8 годин
2	Набуття статусу адвоката.	Набуття статусу адвоката.	8 годин
3	Порядок проходження стажування у адвоката.	Порядок проходження стажування у адвоката.	8 годин
4	Стратегічне планування адвокатської діяльності.	Стратегічне планування адвокатської діяльності.	8 годин
5	Документи, які підтверджують	Документи, які підтверджують	8 годин

	здійснення адвокатської діяльності.	здійснення адвокатської діяльності.	
6	Консультативна діяльність адвоката.	Консультативна діяльність адвоката.	8 годин
7	Організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти.	Організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти.	8 годин
8	Дисциплінарне провадження щодо адвоката.	Дисциплінарне провадження щодо адвоката.	8 годин
9	Практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката. Моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката.	Практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката. Моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката.	8 годин
10	Основи ораторського мистецтва адвоката.	Основи ораторського мистецтва адвоката.	8 годин

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Стратегічне планування адвокатської діяльності.	Стратегічне планування адвокатської діяльності.	110
2	Організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти.	Організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти.	
3	Документи, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності.		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

– підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;

– опрацювання нової наукової та навчальної літератури нормативно - правової бази, судової практики, даних судової статистики, результатів експертно-аналітичних досліджень тощо;

- робота над кейсами з адвокатської діяльності;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та НЕЙКу з навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Висновок № (2013) 16 Консультативної ради європейських суддів «Про відносини між судьями та адвокатами»: прийнятий на 14-му пленарному засіданні КРЕС 13-15 листопада 2013 р. м. Страсбург. URL: [http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES% 20Vusnovok.pdf](http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES%20Vusnovok.pdf).
2. Господарський кодекс України від 16.03.2003 р. № 436-IV (27.02.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1996 р. № 1798-XII (ред. від 16.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
4. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини від 05.03.1996 р. № 994_324. (Ратифікована Україною від 23.06.2004 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text

5. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією 12-ти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text

6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI (ред. від 03.07.2020 р.). URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

7. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI (ред. від 18.07.2020 р.). URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 №1402-VIII (ред. від 10.12.2020 р.). URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

9. Інструкція з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування, затверджена наказом Заступника Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України В.А. Гвоздія від 20 червня 2013 р. №32/1/3-13. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/2013.06.20-instrukciya-z-dilovodstba.pdf>

10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (ред. від 11.04.2021 р.). URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) від 07.12.1984 р. №80731-X (ред. від 23.04.2021 р.). URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

12. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2003 р. № 2341-III (ред. від 23.04.2021р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

14. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651 -VI (ред. від 17.03.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651->

17#Text

15. Модельні правила незалежності та взаємовідносин адвоката: Адвокат майбутнього. URL: <http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/.pdf>

16. Моріс проти Франції (Morice v. France) : рішення Європейського Суду з прав людини від 23 квітня 2015 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rishennya-velykoyi-palaty-yespl-u-spravi-moris-proty-frantsiyi/>

17. Національна стратегія у сфері прав людини: затв. Указом Президента України від 25 серпня 2015 р., № 501/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>.

18. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text

19. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-п#Text>

20. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затверджене рішенням звітно-виборного з'їзду адвокатів України 9 червня 2017 р. URL: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf>

21. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. URL: https://uba.ua/documents/doc/polozhennja_vrka.pdf

22. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (нова редакція), затверджене рішенням Ради адвокатів України від 03.02.2017 р. № 4 (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України 13.10.2018 р. № 176). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-10-13-polozhennya-176_5c3709045642e.pdf

23. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затверджене рішенням

Ради адвокатів України від 15.12.2017 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr281871-17#Text>

24. Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 182 від 27.07.2013 р. (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 181 від 25.10.2014 р.). URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.10.25-pologennya-181.pdf>

25. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2018 р. № 80 (зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020 р. № 121). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2020-11-17-polozhennya-121_5fc64e07e0a02.pdf

26. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 р. № 41 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020р. № 118). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text>

27. Положення про помічника адвоката, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 25.09.2015 р. № 113 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 25.07.2018 р. № 109). URL : https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-07-25-polozhennya-109_5b597bee364e2.pdf

28. Положення Про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене Рішенням РАУ від 30 серпня 2014 р. №120 (зі змінами та доп.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2019-02-14-polozhennya-6_5cee816a86403.pdf.

29. Положення про Раду адвокатів України, затверджене Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001418-12#Text>

30. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 26 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 109 від 25.07.2018 р.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2018-07-25-poryadki-109_5b597b1f8c28b.pdf

31. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270 (зі змінами, внесеними рішеннями Ради адвокатів України від 14 лютого 2020 року № 28). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02-14-poryadki-28_5e5d2a24c9799.pdf

32. Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2011 року №8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-п#Text>

33. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. №1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п#Text>

34. Порядок обробки персональних даних у базах персональних даних, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.11.2017 р. № 218. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2017-11-16-poryadki-250_5a449b1c28668.pdf

35. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 27 (Із змінами, внесеними згідно з Рішенням Ради адвокатів № 238 від 19.11.2013р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr027871-12#Text>

36. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21.09.2019 р. № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf

37. Правила адвокатської етики, затвержені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 р. 9 червня 2017 р., зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

38. Принципи Міжнародної асоціації юристів (ІВА) щодо поведінки в соціальних мережах для юридичних професій: прийняті 24 травня 2014 року Міжнародною асоціацією юристів.

39. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджена рішенням Ради адвокатів України № 72 від 21.09.2020 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2020-09-21-programi-72_5fc64626951c3.pdf

40. Програма складання кваліфікаційного іспиту, затверджена рішенням Ради Адвокатів України № 113 від 21.09.2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2019-09-21-programi-113_5dad5355b8c5.pdf

41. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 4-5.07.2014 р. № 78. (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2015 р. №163).

URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/reglamenti/2015-12-17-reglamenti-163_567da39598745.pdf

42. Регламент Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. №77 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2019 р. № 148).

URL: <http://vkdk.org/reglament-kdk-regionu/>

43. Регламент Ради Адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 р. № 115.

URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS32341?an=1&ed=2020_06_18

44. Рекомендації (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків: прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25.10.2000 р.

URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf

45. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Тау проти Румунії» (заява № 56280/07) від 23 липня 2019 р.

URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-tau-proti-rumuni%D1%97-tekst-rishennya/>.

46. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Університет Вроцлава та Польщі проти Урядової агенції з досліджень» (Uniuersytet Wrocławski and Poland v REA (“Об’єднані справи C-515/17 P і C-561/17 P”) від 4 лютого 2020 р.

URL: <https://www.echr.com.ua/chi-vtrachaye-advokat-svoyu-nezalezhnist-chitayuchi-lekci%D1%97-kliyentu-abo-dekilka-sliv-pro-sudovu-sistemu-yes/>.

47. Рішення Ради адвокатів України № 103 від 16.02.2013 року «Про розмежування юрисдикцій кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та рад адвокатів Києва та Київської області».

URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

48. Рішення Ради адвокатів України № 183 від 27.07.2013 року «Про затвердження Порядку дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів» (Порядок дій з

питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів). URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

49. Рішення Ради адвокатів України № 215 від 27.09.2013 року «Про прийняття радами адвокатів регіонів рішень про видачу свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю особам, які звернулися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту у період з 16.08.2012 р. до 16.02.2013 р.». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

50. Рішення Ради адвокатів України № 221 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснення щодо сплати щорічних внесків адвокатів, які змінили адресу робочого місця». URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rozyasnennya/2013.09.27-rozyasnennya-221.pdf>

51. Рішення Ради адвокатів України № 227 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснень стосовно стажу роботи у галузі права для осіб, які отримали вищу юридичну освіту». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

52. Рішення Ради адвокатів України № 25 від 17.12.2012 р. «Про встановлення плати за складання кваліфікаційного іспиту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr025418-12#Text>

53. Рішення Ради адвокатів України № 45 від 16.02.2017 р. «Про особливості участі адвокатів, адвокатських бюро та об'єднань у відносинах фінансового моніторингу». URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-02-04-r-shennya-rau-45_58b820b727365.pdf

54. Рішення Ради адвокатів України № 7 «Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом)» від 27.09.2013 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2016-03-17-r-shennya-rau-7_56eac5731ca07.pdf

55. Рішення Ради адвокатів України № 74 від 27.07.2013 р. «Про забезпечення дотримання прав адвокатів, які здійснюють безоплатну вторинну правову допомогу». URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2019-06-26-r-shennya-rau-74_5d3ad49947cf7.pdf

56. Рішення Ради адвокатів України №249 «Про надання роз'яснень щодо видачі посвідчення адвоката України особі, яка склала присягу адвоката України та щодо випуску посвідчення адвоката України нового зразка». URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2013.11.19-rishennya-249.pdf>

57. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

58. Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії: прийнята Радою адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (The Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE)) 25 листопада 2006 р. URL: http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf.

59. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

60. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (ред. від 13.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Література

Основна література

1. Vilchik Tetyana. Duties of a Lawyer to a Court and to a Client. 2018. Russian Law Journal. Vol. 6 (4). P. 62-99. Skopus & Web of Science / URL: <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>

2. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.

3. Бірюкова А. М. Адвокатура України в умовах глобалізації: монографія К.: Алерта, 2018. 424 с.

4. Вільчик Т. Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями

гармонізації законодавства України до європейських стандартів. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2016. № 1. С. 30–36.

5. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури. *Форум права.* 2017 р. Вип. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf

6. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.

7. Вільчик Т.Б. Системи безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу. *Порівняльно-аналітичне право.* 2015. № 4. http://paperjournal.in.ua/wp-content/uploads/2020/07/4_2015.pdf#page=414

8. Джабурія О. О. Адвокатське бюро як організаційна форма адвокатської діяльності. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 9. С. 281-286.

9. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. С. 345.

10. Зейкан Я. П. Адвокат: кримінальні справи : метод. поради : у 2 ч. Київ : Дакор, 2012. 728 с.

11. Зейкан Я. П. Адвокат: цивільні справи : метод. поради. К. : Дакор : Світ книг, 2012. 688 с.

12. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі. Київ: Дакор, 2016. 640 с.

13. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.

14. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.

15. Мірило правовладдя: доповідь, ухвалена Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року)/ за ред. С.П. Головатого. USAID, видання українською, червень 2017. URL: http://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Rule_of_Law_Checklist_UKR.pdf

16. Овчаренко О.М. Принцип верховенства права у цивільному

судочинства: погляд адвоката. Право України. 2021. № 11. С. 209-233.

17. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту. Право. 2021 р. С. 448.

18. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [І.В.Назаров, Т.Б.Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.]. Харків: Право, 2019. 352 с.

19. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту в кримінальному провадженні. Київ: Фенікс. 2018. 158 с.

20. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с.

Додаткова література

1. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remeskova. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. С. 603-615.

2. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара / За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

3. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н.Ю. Голубевої. Одеса: Фенікс, 2021. 344 с.

4. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. *Вісник Одеської адвокатури*. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv.pdf?sequence=1>

5. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 6. С. 211-215

6. Дроздов О. Сучасні тенденції розвитку кримінального процесу України (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини). *Право України*. 2017. № 12. С. 102-116.
7. Дэвид Майстер, Чарльз Грин, Роберт Галфорд. Советник, которому доверяют. Москва, Издательство «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.
8. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 184 с.
9. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 36-42. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/7.pdf>.
10. Молло М. Правила адвокатской профессии во Франции (1842 г.). Перевод с французского / М. Молло М.: Издание Н.П. Шубинского, 1894. 98 с.
11. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.
12. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с.
13. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.
14. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування. URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
15. Погорецький М. А., Сергеева Д. Б. Тактика захисника: поняття, зміст та місце в системі криміналістичної тактики. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 2 С. 113-123. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2016_Sergeeva.pdf
16. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.

17. Тітко І. А. Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія / наук. конс. О. В. Капліна. Харків: Право, 2015. 448 с.

18. Хмелевська Н. В. Стратегія забезпечення правової допомоги адвокатом в кримінальному провадженні. *Вісник Академії адвокатури України*. 2015. Т. 12, № 2. С. 194-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2015_12_2_26.

Інтернет-ресурси:

1. Блог Олександра Пономаренка – <http://advokatponomarenko.blogspot.com/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdk.org>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>
8. Переклади практики ЄСПЛ – <http://espch.kau.in.ua/perekladi-praktiki-espl/>
9. Українська Фундація правової допомоги – <http://ulaf.org.ua/>
10. Практика ЄСПЛ. Український аспект – <https://www.echr.com.ua/>.

СЕНМК:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=56&Itemid=151

Вимоги викладача

Студенти *повинні*:

- виконувати завдання згідно навчального плану,
- бути присутніми на лекціях, практичних заняттях, колоквиумах та на інших формах навчання,
- здійснювати підготовку до практичних занять, виконувати передбачені письмові завдання,

- опрацьовувати обов'язкові літературу та інші інформаційні джерела
- виконувати самостійну та індивідуальну роботи,
- додержуватися вимог академічної доброчесності, не допускати повторюваності та плагіату,
- дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу,
- бути уважним, зваженим, дотримуватися дисципліни і часових меж лекційних та практичних занять.

Студентам *рекомендується*:

- брати активну участь в обговоренні питань та завдань на практичних заняттях,
- відпрацьовувати пропущені заняття,
- відвідувати консультації викладача з метою уточнення та поглиблення отриманих знань,
- вивчати додаткову літературу з навчальної дисципліни,
- ознайомитися з судовою та правозастосовною практикою.

Викладач *бере до уваги*:

- участь студента у роботі наукового гуртка, студентських наукових конференціях та інших наукових заходах,
- виконання студентом науково-дослідницьких робіт,
- наявність наукових публікацій студента,
- проходження студентом стажування та використання інших форм академічної мобільності,
- досвід практичної роботи студента за профілем дисципліни.

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється

користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34